

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29. 9. 1967, sp. zn. 4 Cz 100/67, ECLI:CZ:NS:1967:4.CZ.100.1967.1

Číslo: 9/1968

Právní věta:

Plnění z poistnej zmluvy, patriace už priamo osobe z poistnej zmluvy oprávnenej (§ 72 o. z.), do dedičstva po poručiteľovi nepatrí.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 29.09.1967

Spisová značka: 4 Cz 100/67

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dědění, Pojištění

Předpisy: 95/1963 Sb. § 34 40/1964 Sb. § 372

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Poručiteľ L. L. mal so štátnou poisťovňou uzavretú poistnú zmluvu o poistení svojej osoby pre prípad smrti a dohodnuté plnenie z tejto poistnej zmluvy bolo v prípade smrti úrazom 21 500 Kčs. Osoba, ktorej malo poistnou udalosťou vzniknúť právo na plnenie, nebola v poistnej zmluve ani poisteným neskôršie určená.

Štátne notárstvo v Galante uviedlo do súpisu aktív poručiteľa čiastku – ako plnenie z uvedenej zmluvy o poistení a rozhodnutím určilo všeobecnú cenu majetku poručiteľa a zároveň čistú hodnotu dedičstva čiastkou 21 500 Kčs. Potom rozhodnutím potvrdilo nadobudnutie dedičstva rovným dielom manželke poručiteľa a jeho dvom maloletým deťom z prvého manželstva.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej generálnym prokurátorom, že týmito uvedenými rozhodnutiami Štátneho notárstva v Galante o určení všeobecnej ceny poručiteľa a o potvrdení nadobudnutia dedičstva, ktoré obidve nadobudli právoplatnosť, bol porušený zákon a tieto rozhodnutia zrušil.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 372 ods. 1 o. z. ak je dohodnuté, že poistnou udalosťou pri poistení osôb je smrť poisteného, môže ten, kto poistnú zmluvu s poisťovňou uzavrel, určiť osobu, ktorej má poistnou

udalosťou vzniknúť právo na plnenie. Ak nie je oprávnená osoba v dobe poistnej udalosti určená, alebo ak nenadobudne právo na plnenie, nadobúda tohoto práva manžel poisteného a ak ho niet, deti poisteného (§ 372 ods. 2 o. z.); ak nie je manžela ani detí poisteného, potom jeho rodičia a ak nie je ani ich, potom osoby, ktoré žili s poisteným po dobu najmenej jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktoré z tohoto dôvodu sa starali o spoločnú domácnosť, alebo boli odkázané výživou na poisteného (§ 372 ods. 3 o. z.).

Kto je v uvedenom prípade poistenia osôb oprávneným, ktorému má poistnou udalosťou vzniknúť právo na plnenie, určuje teda občiansky zákonník, pokiaľ tak nevykonal sám ten, kto poistnú zmluvu s poisťovňou uzavrel, pričom toto právo na plnenie vyplýva uvedeným osobám priamo z poistnej zmluvy bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú dedičia poisteného. Iba vtedy ak nie je žiadnej osoby z tých, ktoré sú uvádzané v citovaných ustanoveniach § 372 ods. 1, 2 alebo 3 o. z., potom nadobúdajú tohoto práva dedičia poisteného.

Na tieto zákonné ustanovenia však v prejednávanej dedičskej veci štátne notárstvo neprihliadalo, keď plnenie z poistnej zmluvy patriace už priamo z poistnej zmluvy oprávnenej (§ 372 o. z.) pokladalo za majetok poručiteľa v dobe jeho smrti a uviedlo ho do súpisu aktív a pasív dedičstva po poručiteľovi, prihliadlo k nemu pri stanovení všeobecnej ceny majetku poručiteľa a zahrnulo ho teda do dedičstva po poručiteľovi, ku ktorému potom tiež dedičom nadobudnutie dedičstva potvrdilo. Táto majetková hodnota však do dedičstva po poručiteľovi nepatrila a pokiaľ by bolo zistené, že poručiteľ iného majetku nezanechal, potom malo štátne notárstvo postupovať podľa § 32 ods. 1 not. por.

Pretože Štátne notárstvo v Galante vychádzalo pri svojom postupe v konaní a pri rozhodovaní o všeobecnej cene majetku poručiteľa a o potvrdení nadobudnutia dedičstva z iného právneho názoru, porušilo tým zákon v ustanoveniach § 4 ods. 1, § 32, 34 ods. 1, § § 7 ods. 1, § 39 ods. 3 not. por. v súvislosti s § 460 a § 372 ods. 1, 2, 3 o. z.